

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia stycznia 2010 r.

**Pan
Stanisław Kracik
Wojewoda Małopolski
ul. Basztowa 22
31-007 Kraków**

P/09/045
LKR- 410-35-01/2009

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701, ze zm.) zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim (określanym dalej MUW) kontrolę działań związanych z likwidacjami przedsiębiorstw państwowych, w tym podejmowanych decyzji o likwidacji, postępowań przygotowawczych w tym zakresie oraz nadzoru sprawowanego przez Wojewodę Małopolskiego nad likwidatorami w latach 2004-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 6 stycznia 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przesyła Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kontrolowaną działalność, pomimo nieprawidłowości stwierdzonych przede wszystkim w zakresie sprawowania nadzoru nad wybranymi przedsiębiorstwami państwowymi w likwidacji. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe.

1. NIK nie wnosi uwag do prawidłowości podejmowanych przez Wojewodę Małopolskiego decyzji w sprawie likwidacji przedsiębiorstw państwowych. Kontrolą objęto procesy

likwidacyjne 7 przedsiębiorstw państwowych, w tym 5 zakończonych¹ (Biuro Projektowania Obiektów Przemysłowych i Ochrony Środowiska „Biproskór”, Krakowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej „LAS”, Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Limanowej, Zakład Wapienniczy w Płazie, Zakład Produkcji Materiałów Budowlanych w Krzeszowicach) i 2 trwające (Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe w Krakowie, Krakowskie Zakłady Kamienia Budowlanego w Krzeszowicach). W przypadku wszystkich skontrolowanych procesów likwidacji, wydanie zarządzeń w sprawie likwidacji poprzedzało powołanie zespołów przygotowawczych, które wydawały opinie w zakresie zasadności podjęcia decyzji o likwidacji oraz miały opracować program likwidacji. Do zadań zespołów należało także opracowanie programu likwidacji. Z obowiązku tego wywiązało się 6 spośród 7 zespołów. Negatywnie należy ocenić fakt, iż w przypadku Krakowskich Zakładów Kamienia Budowlanego w Krzeszowicach (KZKB) brak było programu likwidacji, opracowanego przez zespół przygotowawczy. Skontrolowane programy likwidacji zawierały m.in. wykaz najważniejszych działań wymaganych do podjęcia przez likwidatora. W czterech programach likwidacji stwierdzono brak określenia terminów realizacji poszczególnych etapów postępowania, jednak uszczegółowienie programu likwidacji następowało na etapie sporządzenia harmonogramu likwidacji, zatwierdzanego każdorazowo przez organ założycielski.

2. W ocenie NIK decyzje Wojewody Małopolskiego o postawieniu w stan likwidacji skontrolowanych przedsiębiorstw były zasadne. Pięć przedsiębiorstw spełniało wprost przesłanki postawienia ich w stan likwidacji określone w art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy o pp², natomiast w stosunku do dwóch przedsiębiorstw po umorzonym postępowaniu upadłościowym, działania podjęte przez Wojewodę stanowiły jedyną możliwą alternatywę. Do żadnego z 7 procesów likwidacji Ministra Skarbu Państwa nie wniósł zastrzeżeń. Zarządzenia Wojewody Małopolskiego w sprawie likwidacji wybranych przedsiębiorstw państwowych zawierały wszystkie elementy określone w § 45 rozporządzenia Rady Ministrów o wykonaniu ustawy o pp³.

¹ 4 przedsiębiorstwa zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego, a w przypadku ZPMB został złożony wniosek o wykreślenie

² ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.)

³ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 170 ze zm.)

NIK negatywnie w aspekcie kryterium celowości i kryterium gospodarności ocenia fakt, iż proces likwidacji KPPL „LAS” w Krakowie zainicjowano dopiero w styczniu 2005 r., pomimo, iż przedsiębiorstwo to prowadziło działalność ze stratą już od 2001 r. W ocenie Izby błędnie podjęto w styczniu 2004 r. decyzję o rozpoczęciu postępowania naprawczego w stosunku do KPPL „LAS”, zamiast rozpocząć proces jego likwidacji.

3. Izba pozytywnie ocenia opracowanie przez organ założycielski procedury postępowania likwidacyjnego w stosunku do przedsiębiorstw państwowych. Zgodnie z treścią zarządzenia nr 2 Dyrektora Wydziału Skarbu Państwa i Przekształceń Własnościowych MUW z 3 marca 2003 r., likwidator miał być wyznaczany z listy będącej w posiadaniu tego Wydziału. Procedura wyłaniania kandydatów przewidywała m.in. powołanie Komisji ds. wyboru likwidatora oraz sprawdzenie znajomości tematyki dotyczącej „branży”, w której funkcjonuje przedsiębiorstwo. Zarządzenie to straciło moc 1 czerwca 2007 r., tj. z dniem wejścia w życie Zarządzenia Nr 9/07 Dyrektora Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości MUW, wg którego Wojewoda, w uzasadnionych przypadkach, mógł wyznaczyć osoby na stanowisko likwidatora bez przeprowadzania ww. procedury.

NIK zwraca uwagę, iż pomimo istnienia wewnętrznych uregulowań, wyboru likwidatorów ZPMB w Krzeszowicach, KZKB w Krzeszowicach, KPPL „LAS” oraz PPKS w Limanowej, dokonano z pominięciem obowiązującej w tym zakresie procedury. Jak wyjaśnił Tomasz M. Turaj Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości, z uwagi na małą liczbę kandydatów na likwidatorów przedsiębiorstw, w stosunku do których umorzono postępowania upadłościowe oraz krótki czas na przejęcie przedsiębiorstw od syndyków, odstępowano od postępowania konkursowego na likwidatora.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, jednoznaczne określanie w umowach z likwidatorami ich zadań i uprawnień oraz sposobu prowadzenia likwidacji. Zawarte umowy zobowiązywały likwidatorów m.in.: do opracowania i przedłożenia do zatwierdzenia organowi założycielskiemu harmonogramów i planów finansowych likwidacji.

NIK nie wnosząc uwag krytycznych do treści umów zawartych z likwidatorami, stwierdza jedynie, iż ustalone zasady wynagradzania likwidatorów nie zawierały elementów motywujących do bardziej efektywnego działania, a co za tym idzie do niezwłocznego zakończenia procesów likwidacji.

W toku kontroli nie stwierdzono, aby wynagrodzenie miesięczne likwidatorów zostało określone na poziomie przekraczającym limity określone w art. 8 pkt 7 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.).

5. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak reakcji Organu Założycielskiego wobec przypadków niewywiązywania się przez niektórych likwidatorów z obowiązków przedkładania miesięcznych informacji o charakterze planistyczno – sprawozdawczym, co było naruszeniem postanowień umów zawartych z likwidatorami. Przykładowo obaj likwidatorzy PPKS w Limanowej nie składali do MUW miesięcznych sprawozdań z przebiegu postępowania likwidacyjnego, natomiast likwidator „Biproskór” w I kwartale 2006 r. i likwidator HPR od sierpnia 2006 r. do dnia zakończenia kontroli NIK zaprzestali przekazywania sprawozdań.
6. Ustalenia kontroli wskazują, iż Wojewoda Małopolski sprawując w okresie objętym kontrolą nadzór nad procesami likwidacji przedsiębiorstw państwowych dysponował odpowiednim zasobem informacji, umożliwiającym sprawowanie efektywnego nadzoru. Jednym z elementów tego nadzoru były przeprowadzone w przedsiębiorstwach kontrole. Niemniej szczegółowa kontrola 7 procesów likwidacji przedsiębiorstw państwowych wykazała, iż pomimo dostatecznej wiedzy na temat sytuacji likwidowanych przedsiębiorstw nie wykorzystano tych informacji w celu szybszego zakończenia trwających procesów.

W przypadku likwidacji Przedsiębiorstwa „Biproskór” stwierdzono, iż likwidator kilkakrotnie wnosił o przedłużenie postępowania likwidacyjnego, pomimo, iż zobowiązania likwidowanego podmiotu zostały spłacone już na początku 2005 r. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt, iż postępowanie likwidacyjne pierwotnie zaplanowane na okres marzec – grudzień 2004 r. zostało ukończone dopiero w dniu 9 maja 2006 r. (data zarządzenia Wojewody Małopolskiego w sprawie uznania przedsiębiorstwa za zlikwidowane). W ocenie NIK nie było racjonalnych uzasadnień dla tak długiego prowadzenia procesu tej likwidacji. Zakończenie likwidacji w 2005 r. pozwoliłoby na uzyskanie znaczących oszczędności. Tylko w okresie I kwartału 2006 r. łączne koszty likwidacji wyniosły ok. 185 tys. zł, w tym koszty wynagrodzeń około 72 tys. zł. Z ustaleń kontroli wynika bowiem, iż celem nadrzędnym władz Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w toku procesu likwidacji było przejęcie części budynku po likwidowanym przedsiębiorstwie.

Izba negatywnie ocenia również fakt akceptowania przez Organ Założycielski działań likwidatora PPKS w Limanowej (Józefa K.) prowadzonych po dniu 1 września 2005 r., tj. po dacie sprzedaży całości majątku ww. przedsiębiorstwa. W okresie od 1 września 2005 do 15 maja 2006 likwidator ten prowadził głównie działania mające na celu uporządkowanie spraw finansowo – organizacyjnych, które nie doprowadziły jednak zakończenia procesu likwidacji w przewidzianym harmonogramem terminie. W ocenie NIK, działalność likwidatora PPKS od momentu sprzedaży całości majątku przedsiębiorstwa była w dużym stopniu nieadekwatna do kwoty pobieranego miesięcznego wynagrodzenia. Brak wcześniejszej reakcji ze strony organu założycielskiego na opieszale działania tego likwidatora mógł być jedną z przyczyn opóźnień w zakończeniu procesu likwidacji przedsiębiorstwa.

7. NIK pozytywnie ocenia dotychczasowe efekty likwidacji przedsiębiorstw państwowych poddanych szczegółowej kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości związanych głównie z procesem likwidacji „Biproskóru” w Krakowie.

W ocenie NIK, procesu likwidacji ww. przedsiębiorstwa, pomimo, iż zakończył się przekazaniem do Ministerstwa Skarbu Państwa środków finansowych w wysokości ponad 1.815 tys. zł oraz zagospodarowaniem części posiadanej przez podmiot nieruchomości, nie można ocenić całkowicie pozytywnie. Należy stwierdzić, iż nie wykorzystano możliwości wcześniejszego zakończenia procesu likwidacji, a przekazanie przez likwidatora T. T.[...] ⁴ części budynku likwidowanego przedsiębiorstwa na rzecz MUW oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, w ocenie NIK było działaniem zdecydowanie wykraczającym poza dyspozycje płynące z treści przepisu art. 46 ust. 3a pkt 2 ustawy o pp. Mienie przedsiębiorstwa państwowego zostało przekazane dwóm państwowym jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, natomiast przepis ww. artykułu jednoznacznie wskazuje, iż przekazanie może nastąpić na rzecz gminy lub państwowej osoby prawnej.

NIK zwraca uwagę, iż od 2005 r. wydanie zarządzeń sankcjonujących kolejne przedłużenia terminu zakończenia procesu likwidacji Hutniczego Przedsiębiorstwa Remontowego w Krakowie, argumentowano za każdym razem m.in. koniecznością ostatecznego uregulowania całokształtu spraw związanych z majątkiem przedsiębiorstwa zlokalizowanym na terenie kombinatu metalurgicznego w Nowej Hucie. Sprawa ta do dnia zakończenia kontroli NIK nie została rozstrzygnięta. Ustalenia kontroli wskazują,

⁴ Art. 5 ust. 2 udip;

iż aktualnie decyzja w kwestii przejęcia mienia polikwidacyjnego o nieuregulowanym stanie prawnym, należy do Delegatury Ministra Skarbu Państwa w Krakowie. Oceniając dotychczasowe efekty likwidacji tego przedsiębiorstwa na podkreślenie zasługuje fakt, iż w 2009 r. uzyskano dywidendę w wysokości 337.246 zł od trzech spółek, w których HPR posiada udziały.

8. NIK nie wnosi uwag w zakresie działań podjętych w celu realizacji wniosków pokontrolnych zgłoszonych przez Izbę po przeprowadzeniu w 2002 r. kontroli likwidacji i gospodarowania mieniem polikwidacyjnym oraz mieniem przejętym przez Skarb Państwa po rozwiązaniu umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o podjęcie działań mających na celu niezwłoczne zakończenie procesów likwidacji Krakowskich Zakładów Kamienia Budowlanego w Krzeszowicach oraz Hutniczego Przedsiębiorstwa Remontowego w Krakowie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wniosku oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.